T.C.
AYDIN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1071
KARAR NO : 2026/281

DAVACI :
VEKİLİ : AV. MEVLÜT BURAK KAPTAN
-UETS[ ]

DAVALI : AYDIN VALİLİĞİ
VEKİLİ : AV.
-UETS[ ]

DAVANIN ÖZETİ : Aydın ili, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kadrosunda öğretmeni olarak görev yapan davacının norm kadro fazlası olduğundan bahisle Aydın ili, İlçesi İlkokuluna atanmasına ilişkin tarih ve sayılı işlemle bildirilen Aydın Valiliği'nin tarih ve sayılı işleminin; aile mazereti nedeniyle Van İli İlçesinde tarihinde aile birliği mazereti ile İlçesine atandığı, norm kadro fazlası olması nedeniyle atandığı İlçesi İlkokulunun İlçesine 102 km uzaklıkta olduğu, günü birlik mutat vasıtalarla gidilip gelinebilecek bir yere atanması gerekirken ikamet adresinden 3 vasıta ile 2 saatte gidilebilen 102 km uzaklıktaki bir okula atamasını yapılırken takdir yetkisinin kötüye kullanıldığı, aile bütünlüğünün dikkate alınmadığı, kendisinden daha düşük puana sahip öğretmenlerin atamasının yapılmadığı, haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ: Usul bakımından; davanın yasal süresi içerisinde açılmadığı, husumet olarak davanın kendilerine yöneltilmesinin mümkün olmadığı, esas bakımından; Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik kapsamında davacının norm kadro fazlası durumuna düştüğü, hizmet puanının dikkate alındığı,Aydın ilinde bulunan eğitim kurumlarında görev yapan ihtiyaç ve norm kadro fazlası öğretmenlerin mağduriyetyaşamamaları içinsağlık, eş görev yerleri, ikamet durumları, coğrafi özellikler ve ulaşım imkanları da dikkate alınarak üç eğitimbölgesine ayrıldığı, dava konusu atama işleminde kanuna, kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırı bir husus bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddine karar verilmesi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRKMİLLETİADINA

Karar veren Aydın 1. İdare Mahkemesi'nce, davalı idarenin usul itirazı yerinde görülmeyerek işin gereği görüşüldü:

Dava; Aydın ili, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kadrosunda öğretmeni olarak görev yapan davacının norm kadro fazlası olduğundan bahisle Aydın ili, İlçesi İlkokuluna atanmasına ilişkin tarih ve sayılı işlemle bildirilen Aydın Valiliği'nin tarih ve sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 41. maddesinde; ailenin Türk toplumunun temeli olduğu ve Devletin, ailenin huzur ve refahı ile özellikle annenin ve çocukların korunması için gerekli tedbirleri alacağı

belirtilmiş, 90. maddesinin son fıkrasında; usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı hükmüne yer verilmiştir.

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin) "Haklar ve Özgürlükler" başlıklı 1. bölümünün, "Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı" başlıklı 8. maddesinin 1. bendinde; herkesin özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahip olduğu dile getirilmiş, bu sözleşme, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından 10/03/1954 tarih ve 6366 sayılı Kanun'la onaylanmış ve 19.03.1954 tarihinde Türk hukuk düzeninde yerini alarak yürürlük kazanmıştır.

Anayasamızın 41. maddesiyle ailenin korunmasına yönelik Devletçe alınacak tedbirlerin amacının, aileyi parçalanmaktan kurtarmak, bireylerin bir arada tutulması suretiyle ailenin huzur ve mutluluğunu devam ettirmek, bu yolla kamu görevlilerinin ailevî kaygılardan uzak bir biçimde kamu hizmetini verimli, etkin ve sağlıklı bir biçimde yürütmeleri için gerekli ortamı sağlamak olduğuna şüphe bulunmamaktadır.

7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun 18. maddesinin 6. fıkrasında *"Kadrolarının bulunduğu eğitim kurumlarında norm kadro fazlası olan öğretmenler, il içerisinde boş norm kadrosu bulunan eğitim kurumlarına yer değiştirme talebinde bulunabilir. Hizmet puanı yetersizliği nedeniyle talepte bulundukları eğitim kurumlarına atanamayanlar ile talepte bulunmayanların atamaları, öncelikle aynı ilçe grubu içerisinde boş norm kadrosu bulunan eğitim kurumlarına olmak üzere ilgili valilerce il içerisinde resen yapılabilir."* hükmü yer almaktadır.

Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin "Aile Birliği Mazeretine Bağlı Yer Değişikliği" başlıklı 14. maddesinde; "*Aile birliği mazeretine dayanarak yer değişikliği memurun; ...*

a) Kamu personeli olan eşinin, kurum içi yer değiştirme suretiyle atanma imkânının olmaması veya mevzuatı uyarınca eşin zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan bir görevde bulunması durumunda bu kapsamdaki eşin bulunduğu yere,

b) Eşlerin her ikisinin de aynı kurumda çalışıyor olması halinde, kurumun daha fazla hizmet ihtiyacı duyduğu yere,

c) Eşlerin farklı kurumda çalışıyor olması halinde kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanmak suretiyle her iki kurumun da öncelikli hizmet ihtiyacının bulunduğu yere,

d) Kamu personeli olmayan eşinin, talep edilen yerde başvuru tarihi itibarıyla son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak çalışmış ve halen çalışıyor olması halinde bu durumda olan eşin bulunduğu yere, (2)

e) Milletvekili, belediye başkanı, muhtar veya noter olan eşlerinin bulunduğu yere,

atanması suretiyle yapılabilir..." hükümlerine yer verilmiştir.

17/04/2015 tarih ve 29329 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin "Mazeret ve engellilik durumuna bağlı yer değiştirmeler" başlıklı 49. maddesinde; "*Öğretmenlerin; aile birliği, sağlık, can güvenliği mazeretlerine veya engellilik durumuna bağlı yer değiştirmeleri hakkında, Devlet Memurları Kanunu ile Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik*

hükümleri uygulanır...." düzenlemesine, "İhtiyaç ve norm kadro fazlası öğretmenlerin yer değiştirmeleri' başlıklı 53. maddesinde; *(1) Eğitim kurumunun ya da bölümün/eğitim kurumunda uygulanmakta olan mesleki ve teknik eğitim alanının kapanması, program değişikliği, Bakanlığın öğretmenliğe atanacakların tespitine ilişkin kararıyla ders/alan kaldırılması ya da norm kadro esasları gereğince yapılacak düzenlemeler sonucu öğretmen fazlalığı oluşması hâlinde; eğitim kurumunun ya da bölümün kapatılması veya program değişikliği sonucunda bu eğitim kurumlarında görevli öğretmenler, yeni eğitim kurumu açılarak öğrencilerin taşınması hâlinde bu eğitim kurumlarına, öğrenci azlığı nedeniyle kapatılan eğitim kurumlarında ya da bölümlerde görevli olanlar ise açık norm kadro bulunması hâlinde öncelikle öğrencilerin taşındığı eğitim kurumları olmak üzere il içinde alanlarında ihtiyaç duyulan eğitim kurumlarına mazeretleri ve tercihleri de dikkate alınmak suretiyle atanır. ...*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan "İhtiyaç ve Norm Kadro Fazlası Öğretmenler" konulu 26.08.2024 tarih ve 112645046 sayılı 2024/57 sayılı Genelgede ise *"1. Eğitim kurumlarında; a)Bulunduğueğitimkurumunaihtiyaçfazlasıöğretmenolarakatandıktansonrabukurumda alanında norm kadro içine dâhil olamamış öğretmen, b) Norm kadro fazlalığı oluşması hâlinde varsa öncelikle sözleşmeli öğretmen, aynı alanda birden fazla sözleşmeli öğretmen olması durumunda atamaya esas puanı düşük olan, atamaya esas puanların eşit olması halinde KPSS puanı düşük olan öğretmen, c) Normkadrofazlalığıoluşanalandabirdenfazlakadroluöğretmenolmasıdurumundahizmet puanı düşük olan öğretmen, hizmet puanı eşitliği halinde hizmet süresi daha az olan öğretmen norm kadro fazlası olarak belirlenecektir.*

Norm kadrofazlası olarak belirlenen öğretmenlere "norm kadrofazlası" olduklarına dair tebligat yapılmasısağlanacaktır.Normkadrofazlasıöğretmeninbelirlenmesinde,hizmetpuanı/hizmet süresi hesabındayerdeğiştirmeişlemleriiçinhazırlananduyurudayeralanbaşvurularınsongünüesas alınacaktır.

2. İlgi (c) Yönetmelik'in 29'uncu maddesi gereğince görevli ve aylıksız izinli olanlar hariç kadroları il/ilçe millîeğitimmüdürlüklerindebulunanöğretmenlerindebuGenelgeçerçevesindeeğitimkurumlarına atama işlemi ihtiyaç ve norm kadro fazlası öğretmenlerle birlikte gerçekleştirilecektir.

2.1.Öğretmenlerintercihleri,önceliklekendigörevyaptıklarıilçeiçerisindealanlarındaihtiyaç bulunaneğitimkurumlarıiçinalınacakvehizmetpuanıüstünlüğünegöreatamaişlemi gerçekleştirilecektir.Buşekildeyapılanatamasonucundaatamasıgerçekleşmeyenöğretmenlerile başvuruda bulunmayan öğretmenlerin atamaları, ilçe içerisinde boş norm kadro kalması halinde, hizmet puanı en az olandan başlamak üzere ilçe içerisinde resen yapılacaktır.

2.2. İlçe içerisinde ataması gerçekleşmeyen öğretmenlerin görev yaptıkları il içerisinde alanlarında ihtiyaç bulunan eğitim kurumları için tercihleri alınacaktır. Atamalar tercih ve hizmet puanı üstünlüğüne göreyapılacaktır.Atamasıgerçekleşmeyenöğretmenlerilebaşvurudabulunmayanöğretmenlerin atamaları, hizmet puanı en az olandan başlamak üzere il içerisinde resen yapılacaktır...." düzenlemesi yer almıştır.

Dava dosyasının ineclenmesinden; eşi Aydın İl Müdürlüğü'nde çalışan ve Aydın ili, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nde öğretmeni olarak görev yapmakta olan davacının, Aydın ili, İlçesi, Ilkokulu'na norm kadro fazlası olarakre'sen atanmasına dair tarih ve sayılı işlemle bildirilen Aydın Valiliği'nin tarih

ve sayılı işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca Devlete anayasal bir görev olarak yüklenen eğitim ve öğretim hizmetinin etkili ve verimli yürütülmesini, eğitim ve öğretim hizmeti ve öğretmenlerin ülke düzeyinde dengeli dağılımını sağlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığına yürüttüğü kamu hizmetinin gereklerini saptama, istihdam politikasını belirleme, Bakanlığa bağlı her kademedeki öğretim kurumlarının öğretmen ve öğrencilerine ait bütün eğitim ve öğretim hizmetlerini planlama ve programlama, yürütme, takip ve denetim altında bulundurma ve bu kapsamda düzenleme yapma yetkisi tanındığı gibi, anılan yetkinin kullanımında personelin eş, sağlık, engellilik vb. gibi mazeret durumlarının da dikkate alınması Anayasa, Devlet Memurları Kanunu ve Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin gereğidir.

Öğretmen olarak görev yapan ve bulunduğu okulda norm fazlası olan davacının, hizmet ihtiyacı ve personelin verimli kullanılması ilkesinin gereği olarak norm kadro açığı bulunan bir okula idare tarafından atanabileceği açık ise de; yukarıda da yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, davacının eşinin Aydın İl Müdürlüğü'nde çalışması ve kendisinin daha önce aile birliği mazereti sebebiyle ilçesine atandığı, bu mazeretinin devam etmesi nedeniyle atama işlemi yapılırken eş durumunun ve aile birliğinin gözetilmesi gerektiği muhakkaktır.

Nitekim Anayasa Mahkemesi'nin, Nurbaki Fikri başvurusuna ilişkin 11/10/2018 tarih ve 2014/2502 sayılı kararında, *"47. Kamu hizmetinin niteliği gereği bazı kamu görevlilerinin belirli aralıklarla başka yerlere, bazen de başka kurumlara atanmaları zorunlu olabilir. Bu konuda idareye belirli bir takdir alanı tanınması gerektiği tabiidir. Bu bağlamda kişilerin birtakım mazeretler çerçevesinde başka yere atanma konusunda talep hakları var ise de atamaya ilişkin mazeretlerini dikkate alarak talepleri değerlendirip karara bağlayacak olan idaredir. İdarenin kendi mevzuatı çerçevesinde, ifa edilen kamu hizmetinin gereklerini, insan kaynaklarının verimli kullanılmasını, teşkilat yapısının elverişliliğini ve benzeri faktörleri dikkate alması kaçınılmazdır. Zira kamu hizmetinin sağlıklı ve kesintisiz bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli tedbirleri almak, ilgili idarenin öncelikli görevi ve sorumluluğudur (İhsan Asutay, § 39).*

48. Bununla birlikte pozitif yükümlülükler kapsamında, kamu görevlilerinin atanması veya nakil işlemlerinde gözetilen kamusal yarar ile bireyin aile hayatına saygı hakkından yararlanmasındaki bireysel çıkar arasında makul bir dengenin kurulması gereklidir. Elbette ki her atama veya görevlendirme işleminde olayın kendine özgü koşullarının gözetilmesi gerekir. Ancak devletin söz konusu dengeyi sağlayamaması durumunda aile hayatına saygı hakkının özünün zedelenebileceği gözden kaçırılmamalıdır." denilmektedir.

Uyuşmazlıkta; davacının kocasının ilçesinde görev yaptığı, kendisinin ise daha önce aile birliği mazeretine istinaden ilçesine atandığı, bu ilçede ikamet ettikleri, 1 yaşında çocuklarının olduğu, ve ilçeleri arasında 75 km'den fazla mesafe olması ile oluşabilecek trafikle birlikte günlük ulaşımın azımsanamayacak derecede zorlaşacağı göz önünde bulundurulduğunda, büyükşehir şartlarındaki ulaşım ve yaşam şartları noktasında **ölçülülük ilkesinin orantılılık alt ilkesinin ihlal edildiği sonucuna varıldığından**, davacının norm fazlası olarak belirlenmesi sonucunda aile bütünlüğü ve ulaşım hususları da dikkate alınarak eşinin görev yaptığı ilçe içerisinde bir okula atama yapılması gerekirken **davacı ve ailesi bakımından mağduriyet doğuracak ve kamu-birey menfaati arasındaki dengeyi bozacak nitelikte** yapılan atama işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

T.C.
AYDIN
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1071
KARAR NO : 2026/281

Açıklanan nedenlerle:

1-Dava konusu işlemin **iptaline,**

2-Aşağıda dökümü yapılan 4.611,30-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

3-Kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için maktu olarak belirlenen 30.000,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine,

4- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin yollamasıyla 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 333. maddesi gereğince artan posta avansının talep edilmesi halinde derhal, talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra resen davacıya iadesine,

5-Kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren **otuz (30) gün** içerisinde **İzmir Bölge İdare Mahkemesi'ne** istinaf yolu açık olmak üzere, 26/02/2026 tarihinde **oy çokluğuyla** karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
X		

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı :	615,40 TL
Karar Harcı :	615,40 TL
Vekalet Harcı :	87,50 TL
Y.D Harcı :	1.013,90 TL
Y.D. İtiraz Harcı:	1.683,10 TL
Posta Gideri :	596,00 TL
TOPLAM :	4.611,30 TL

KARŞI OY GEREKÇESİ

Uyuşmazlıkta, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca norm kadro fazlasının belirlenmesinde hizmet puanı en düşük olandan başlanarak belirleme yapılacağı, ayrıca il veya ilçe emrinde görev yapan öğretmenlerin norm fazlası sayılacağının açık olduğu, davacının da kadrosu İlçe emrinde olan ihtiyaç fazlası(norm fazlası) öğretmenlerden olduğu, dolayısıyla kadro esasına göreihtiyaç bulunan okullara atamasının yapılmasının mevzuat hükmünün gereği olduğu, bu kapsamda davacıya tercihte bulunması için tercih hakkı verildiği, görev yaptığı ilçede hizmet puanına göre yapılan yerleştirmede davacıdan hizmet puanı fazla olan öğretmenlerin yerleştirilmesi sonucu davacının ilçe içinde yerleştirmesinin yapılamadığı, il içinde başka tercihte de bulunmaması üzerine başka bir ilçeye atandığı görülmüş olup, bu kapsamda yapılan atama işleminin norm kadro esaslarına, hizmetin gerekleri ve kamu yararı doğrultusunda tesis edildiği anlaşıldığından, tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Öte yandan; davacının eş durumu mazeretinin gözetilmediği ileri sürülmekte ise de; eşinin Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelikte yer verilen zorunlu atamaya tabi personel statüsünde olmadığı, öte yandan kamu kurumlarında kadrosuz memur çalıştırılamayacağının bilinen bir gerçek olduğu, davacının da bu durum gözetilerek aynı ilçe grubunda atamasının gerçekleştirildiği görüldüğünden, davacının bu iddiasına itibar edilmemesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle **davanın reddine** karar verilmesi gerektiğini düşündüğümden aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyorum.

Başkan